

HEIDELBERGCEMENT

**TVORNICA
CEMENTA KAKANJ D.D.**

ANEKS GODIŠNJEM IZVJEŠTAJU
O ODRŽIVOM RAZVOJU ZA
2019. GODINU

Švedska
Sverige

SADRŽAJ

1	UVOD	3
2	O METODOLOGIJI	4
3	IZVJEŠTAJ O ODRŽIVIM CILJEVIMA	5
	3.1 Misija, ciljevi i pristup održivosti	5
	3.2 Indikatori održivosti i GRI Tabela	7

Ovaj dokument predstavlja osnovu za praćenje i izvještavanje o indikatorima održivosti privatnih kompanija na području BiH – Izvještaj o održivom razvoju kompanije. Dokumentom se želi unaprijediti sistem izvještavanja, kako bi se u okviru kompanija pratili indikatori koji će biti u skladu sa indikatorima održivog razvoja, te na osnovu kojih će se moći pratiti pozicioniranost kompanije u odnosu na druge kompanije u zemlji, regiji i globalno.

Postoji vjerovatnoća da se predloženi indikatori već prate u vašoj kompaniji, ali nisu prepoznati, uvršteni u godišnje izvještaje i o njima do sada nije izvještavano. Ovaj dokument nema za cilj uslozňjavanje dosadašnjeg načina izvještavanja kompanija u BiH, već omogućava dodatno (aneks, ili sastavni dio Godišnjih izvještaja) proširenje novim indikatorima.

Ovaj okvir izvještavanja je pripremljen u sklopu projekta “Podrška pripreme za implementaciju Ciljeva održivog razvoja (SDGs) i angažiranje privatnog sektora”. Projekat finansira Švedska, a implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNDP u BiH). Izvještaj je rađen prema smjernicama i zahtjevima:

1. „Global Reporting Initiative“ (GRI)¹
2. UN Global Compact („Ten Principles of the UN Global Compact“²)
3. „SDG Compass“³
4. „SDG Impact Standards“⁴

1 Za više informacija: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/resource-center/>

2 Za više informacija: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

3 Za više informacija: SDG Compass online platform, www.sdgcompass.org

4 Za više informacija: <https://sdgimpact.undp.org/practice-standards.html>

Aneksom Izvještaja o održivom razvoju teži se obezbijediti transparentnog i opširnog uvida u strateška opredjeljenja kompanije o održivosti i ostvarenom učinku kada je u pitanju održivost. Kako bi se osigurao najveći standard u izradi izvještaja, ovaj dokument pripremljen je u skladu sa: GRI standardima organizacije „Global Reporting Initiative (Globalna Inicijativa za izvještavanje)“ i deset principa UN Global Compact (Globalni sporazum Ujedinjenih nacija) uz konsultacije sa SDG standardima uticaja („SDG Impact Standards“).

Fokus ovog dokumenta su izazovi u poslovanju kompanije i sva ključna pitanja povezana sa poslovanjem, sa stajališta kompanije a u kontekstu održivog razvoja. Sljedeća metodološka pravila i principi GRI standarda korištena su kao osnova za pripremu i izradu dokumenta: uključenost zainteresovanih strana, održivost, materijalnost i potpunost (za definisanje sadržaja) i tačnost, uravnoteženost, jasnost, uporedivost, pouzdanost i blagovremenost (za definisanje kvaliteta sadržaja).

Izbor materijalnih tema o kojima se izvještava prema GRI standardima se utvrđuje kroz dijalog sa Interesnim stranama. GRI smjernice za izradu izvještaja o održivom razvoju razlikuju nekoliko pojmova koji su bitni za izvještavanje. Prvo je bitno razlučiti da su glavne teme (područja djelovanja) one koje se vezuju za pojam održivog razvoja a to su: ekonomija, društvo i životna sredina (okoliš). GRI Standardi su

definisani prema ovome, tačnije unutar ovih tema. Ukupan broj standarda je dvadeset i četiri i unutar njih se definišu specifične teme (npr. unutar područja djelovanja/teme ekonomije nalazi se standard Ekonomska performansa, a razjašnjenje teme je stvorena i raspodijeljena direktna ekonomska vrijednost).

Dakle, standardi se koriste za izvještavanje o informacijama o uticajima organizacije u vezi sa ekonomskim, socijalnim i temama zaštite životne sredine (okoliša). Da bi pripremila izvještaj o održivosti u skladu sa GRI standardima, organizacija/kompanija primjenjuje principe izvještavanja za definisanje sadržaja izveštaja iz dokumenta “GRI 101: Osnove” kako bi identifikovala svoje materijalne ekonomske, socijalne i/ili teme zaštite životne sredine (okoliša). Ove materijalne teme određuju koje specifične standarde organizacija koristi za pripremu svog izveštaja o održivosti. Materijalne teme koje treba da budu pokrivene izvještajem su upravo one koje utiču na interesne strane, a i one na koje interesne strane imaju najveći uticaj. Za potrebe izrade ovog dokumenta o održivom razvoju, obrađene su teme i standardi koji su definisani kroz metodologiju o ocjenjivanju za dodjelu Nagrade za biznis lidere održivog razvoja, čime se pojam materijalne teme iz Izvještaja o održivom razvoju izjednačava sa pojmom tematska oblast iz metodologije za nagradu. Postoje dvije materijalne teme/tematske oblasti i to:

1. Ljudi i 2. Životna sredina (okoliš) i resursi.

Izveštaj popunio/la:	
Datum pripreme izvještaja:	
Interna verifikacija (osoba):	
Izveštaj je dio dokumenta:	☐ Zaseban; ☐ Dokument:
Izveštaj se priprema:	☐ kvartalno; ☐ polugodišnje; ☐ godišnje; ☐ dvogodišnje

3.1 Misija, ciljevi i pristup održivosti

Misija i vizija za kompaniju „Tvornica cementa Kakanj d.d.“ su preuzete iz Izvještaja o održivom razvoju za 2019. godinu za grupaciju „HeidelbergCement Group“ u čijem sastavu je i ova kompanija. Misija i vizija se odnose na sve ogranke grupacije „HeidelbergCement Group“ pa samim tim i na kompaniju iz Kaknja.

MISIJA I VIZIJA: „Želimo da nastavimo da rastemo. Dugoročno gledano, hoćemo biti u mogućnosti da postignemo naše poslovne ciljeve samo ako generišemo dodatne vrijednost za društvo u cjelini. Shodno tome, ekološki i socijalni ciljevi su integrisani zajedno sa ekonomskim ciljevima u našu poslovnu strategiju i sisteme nagrađivanja našeg menadžmenta. Mi čuvamo prirodne resurse, jer oni čine osnovu naše poslovne aktivnosti, a svoju društvenu odgovornost postavljamo u raznim lokacijama kompanije i ozbiljno prema našim zaposlenima.“

MISIJA DO 2030.: Do 2025. godine želimo da smanjimo naše specifične neto emisije CO₂ za 30% u poređenju sa nivoima iz 1990. Ovaj target odobren je od strane inicijative Science Based Targets (SBTi) i u skladu je sa Pariskim sporazumom (Fokus je na zaštiti klime).

VIZIJA DO 2050.: Nastojimo da značajno smanjimo ekološki otisak proizvodnje cementa: naša vizija je da ponudimo beton koji je CO₂ neutralan najkasnije do 2050. Planiramo da to postignemo povećanjem udjela alternativnih sirovina i energenata koji su CO₂-neutralni, razvojem inovativnih vrsta cementa sa manjim CO₂ otiskom i dugoročno, smanjenjem emisije CO₂.

1. Poticati ekonomski napredak i inovacije
2. Postići izvrsnost u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu
3. Smanjiti ekološki otisak
4. Omogućiti kružnu ekonomiju
5. Biti dobar komšija
6. Osigurati poštivanje zakona i stvoriti transparentnost

<p>CILJ ODRŽIVOG RAZVOJA:</p> <p>Cilj 13. Očuvanje klime</p>	<p>Cilj kompanije: Razvoj novih tipova proizvoda (cementa) sa manjim sadržajem klinkera</p>	<p>Indikator: Smanjenje emisije CO₂</p>	<p>Prioritet u 2020. smanjenje emisije CO₂ za još 5 % u odnosu na 2019</p>
	<p>Cilj kompanije: Povećanje udjela alternativnih goriva (goriva iz otpada) na račun fosilnih goriva (uglja)</p>	<p>Indikator: Smanjenje korištenja fosilnih goriva (dodatno smanjenje emisije CO₂)</p>	<p>Prioritet u 2020. Smanjenje korištenja fosilnih goriva za 10 %. Dostizanje udjela od 6,2% biomase u ukupnom energetske konzumu</p>
<p>CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA:</p> <p>Cilj 3 (zdravlje i blagostanje),</p> <p>Cilj 6 (čista voda i sanitarni uslovi),</p> <p>Cilj 9 (Industrija, inovacije infrastruktura),</p> <p>Cilj 12 (Odgovorna potrošnja i proizvodnja)</p>	<p>Cilj kompanije: Smanjenje količina otpada na deponijama</p>	<p>Indikator: Povećano iskorištavanje otpada</p>	<p>Prioritet u 2020. Iskorištavanje 5.000 tona čvrstog otpada (rabljene automobilske gume, SRF - gorivo iz komunalnog i industrijskog otpada) kao alternativnog goriva</p>
	<p>Cilj kompanije: Smanjenje potrošnje tehnološke vode Rekonstrukcijom postojećeg recirkulacionog sistema, tj. smanjenje gubitaka</p>	<p>Indikator: Rekonstrukcija postojećeg recirkulacionog sistema, tj. smanjenje gubitaka</p>	<p>Prioritet u 2020. Smanjenje potrošnje tehnološke vode za 20% u odnosu na 2019. godinu</p>
	<p>Cilj kompanije: Tranzicija - prijelaz na novi standard ISO 45001:2018,</p>	<p>Indikator: Manji broj povreda na radu</p>	<p>Prioritet u 2020. Ni jedna (0) povreda na radu</p>

Tabela 1: Godišnji ciljevi i indikatori i njihova veza sa Ciljevima održivog razvoja (SDG) za naredni izvještavani period

3.2 Indikatori održivosti i GRI Tabela

INDIKATORI ODRŽIVOSTI I GRI TABELA						
GRI STANDARD (NAZIV I GODINA)	SPECIFIČNA TEMA	POJAŠNJENJE TEME	INDIKATOR	VRIJEDNOST INDIKATORA	UNGC PRINCIP	SDG
GRI 102 2016 OPŠTE OBJAVE						
GRI 102: OPŠTE OBJAVE 2016	102-1 NAZIV ORGANIZACIJE	Navesti naziv kompanije	Naziv	Tvornica cementa Kakanj d.d.	N/A	N/A
	102-6 TRŽIŠTA NA KOJIMA KOMPANIJA DJELUJE	Navode se geografske lokacije, odnosno zemlje i regioni na kojima kompanija djeluje	Broj zemalja u kojima kompanija djeluje:	2	N/A	N/A
	102-9 DOBAVLJAČKI LANAC	Opisuje se dobavljački lanac i njegovi glavni elementi: broj dobavljača i njihove lokacije	Broj dobavljača	1038	N/A	N/A
	102-10 ZNAČAJNE PROMJENE U ORGANIZACIJI I DOBAVLJAČKOM LANCU	Opisuju se promjene u lokaciji, organizaciji, aktivnostima, otvaranje, zatvaranje ili proširenje proizvodnje. Takođe se opisuju promjene u strukturi kapitala. Kada su u pitanju dobavljači, izvještava se o promjenama lokacija dobavljača, strukturi dobavljača i vezi sa njima (uključujući prekide saradnje ili odabir dobavljača).	1. Promjene u organizaciji 2. Promjena dobavljača	1. U toku je diverzifikacija distribucije putem prodajnih terminala na udaljenim područjima od Kaknja (terminali za prodaju cementa). 2. Nije bilo promjena	N/A	N/A
	102-11 PRINCIP PREDOSTROŽNOSTI	Navesti ukoliko i kako kompanija primjenjuje princip predostrožnosti	*kvalitativan indikator: opisati	Primjenjene mjere smanjenja potrošnje vode ili ponovne upotrebe vode u sistemu proizvodnje, uspostavljen sistem preciscavanja otpadnih voda, Provedene mjere/smanjenja ponovne upotrebe/reciklaze otpada, kompanija posluje samo s firmama u lancu vrijednosti koje posjeduju odobrenja certifikate vezane za okolinski sistem upravljanja, primjenjene mjere smanjenja emisija u zrak	N/A	N/A

	102-12 EKSTERNE INICIJATIVE (POVELJE, PRINCIPI...)	Navesti listu eksternih ekonomskih, socijalnih ili ekoloških principa, inicijativa koje je kompanija prihvatila ili potpisala	Broj povelja i inicijativa na koje se kompanija obavezala	10	N/A	N/A
	102-13 ČLANSTVO U UDRUŽENJIMA	Navesti listu asocijacija (nacionalnih ili internacionalnih) u koje je kompanija učlanjena	Broj udruženja čiji je član	3	N/A	N/A
	102-15 GLAVNI UTICAJI, RIZICI I PRILIKE	Prikazati tabelu u kojoj su navedeni ciljevi, indikatori i postignuća naspram ciljeva za izvještavani period	*Tabela br. 1 u poglavlju: Misija, ciljevi i pristup održivosti		N/A	N/A
	102-16 VRIJEDNOSTI, PRINCIPI, STANDARDI I NORME PONAŠANJA	Navesti opis vrijednosti, principa, standarda i normi ponašanja	*kvalitativan indikator: opisati	Kompanija ima definisane vrijednosti, etički kodeks.	10	
	102-17 MEHANIZMI ZA SAVJETOVANJE	Navesti ukoliko postoje eksterni i interni mehanizmi za: savjetovanje na temu neetičkog ili nelegalnog djelovanja ili integriteta organizacije kao i prijavljivanje istog	*kvalitativan indikator: opisati	Postoje mehanizmi za savjetovanje kao i sankcije u slučaju kršenja etičkog kodeksa	10	
	102-40 POPIS ZAINTERESOVANIH STRANA	Navesti listu zainteresovanih strana	Navesti glavne interesne grupe: zaposleni, kupci, potrošači, dobavljači, vlasnici, finansijeri, lokalna zajednica, socijalni partneri, organizacije civilnog društva	Zaposleni, kupci, potrošači, dobavljači, vlasnici, finansijeri, lokalna zajednica, socijalni partneri, organizacije civilnog društva	N/A	N/A

	102-43 NAČIN UKLJUČIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA	Navesti na koji način se uključuju zainteresovane strane	Navesti način uključivanja zainteresovanih strana: ankete, fokus grupe, paneli, konsultacije s lokalnom zajednicom, savjetodavna tijela, pisane komunikacije, pregovaranje za kolektivne ugovore i/ili sindikalne strukture	Ankete, fokus grupe, paneli, konsultacije s lokalnom zajednicom, savjetodavna tijela, pisane komunikacije, pregovaranje za kolektivne ugovore i/ili sindikalne strukture	N/A	N/A
MATERIJALNA TEMA LJUDI						
GRI STANDARD (NAZIV I GODINA)	SPECIFIČNA TEMA		INDIKATOR	VRIJEDNOST INDIKATORA	UNGC PRINCIP	SDG
GRI 201: EKONOMSKA PERFORMANSA 2016	GRI 201-1 DIREKтна EKONOMSKA VRIJEDNOST	Navesti iznos u lokalnoj valuti (BAM) koja predstavlja rezultat slijedeće jednačine: prihod od prodaje minus trošak nabavljene robe podijeljeno sa brojem radnika (na godišnjem prosjeku)	1. BAM u 2016. 2. BAM u 2017. 3. BAM u 2018 4. BAM u 2019.	1. 135.306,00 2. 127.183,00 3. 133.194,00 4. 122.682,00	N/A	
GRI 401: ZAPOSLENOST 2016	GRI 401-1 ZAPOSLENOST I FLUKTUACIJA RADNE SNAGE	Navesti broj i procenat novozaposlenih tokom izvještavanog perioda po godinama, polu i obrazovanju	1. Broj novozaposlenih u 2019. 2. % novozaposlenih po starosnoj strukturi 3. % novozaposlenih po polu 4. % novozaposlenih po obrazovanju	1. 20 2. 36 % (do 30 god), 59% (30-50 god), 5% (od 50 god) 3. 5 % žena i 95 % muškaraca 4. 55% (NK) 35 % (VKV), 10 % (VSS),	6	
GRI 401: ZAPOSLENOST 2016	GRI 401-3 PORODILJSKO ODSUSTVO	Navesti da li je porodiljsko odsustvo obezbijedeno prema Zakonu ili drugačije	Napisati da li porodiljsko postoji i da li se koristi u skladu sa zakonom	Porodiljsko odsustvo postoji u skladu sa Zakonom	6	

<p>GRI 404: OBUKA I OBRAZOVANJE 2016</p>	<p>GRI 404-1 OBUKA I OBRAZOVANJE</p>	<p>Navesti prosječan broj sati tokom godine za jednog zaposlenog</p>	<p>Broj sati koje svaki zaposleni provede na obukama tokom godine</p>	<p>160</p>	<p>6</p>	
<p>GRI 405: RAZNOVRNOST I JEDNAKA MOGUĆNOST 2016</p>	<p>GRI 405-1 RAZNOVRNOST UPRAVLJAČKIH TIJELA I UPOSLENIKA</p>	<p>Ovo poglavlje pruža kvantitativnu mjeru o različitosti unutar organizacije. Poređenja između široke raznolikosti zaposlenih i raznolikost upravljačkog tima nude informacije o jednakim prilikama. Ovi podaci također pomažu u procjeni koja pitanja mogu biti od posebnog značaja za određene segmente organa upravljanja ili zaposlenih. Navesti starosnu strukturu upravljačkih tijela (%), spolnu strukturu upravljačkih tijela (%), procenat zaposlenih koji pripadaju ranjivim kategorijama</p>	<p>1. % strukture upravljačkih tijela po starosti 2. % struktura upravljačkih tijela po polu 3. % zaposlenih koji pripadaju ranjivim kategorijama</p>	<p>1. 0% (do 30 god), 33 % (30-50 god) i 67 % (od 50 god) 2. 33 % žena i 67 % muškaraca 3. 8,70 %</p>	<p>6</p>	
	<p>GRI 405-2 ODNOS OSNOVNE PLATE I NAKNADA (ZA MUŠKARCE I ŽENE)</p>	<p>Navesti da li je plata veća u procentima u odnosu na sektor poslovanja. Navesti da li ista primanja imaju muškarci i žene.</p>	<p>% izražena vrijednost ukoliko je plata zaposlenih veća od plata u sektoru</p>	<p>50 %</p>	<p>6</p>	

MATERIJALNA TEMA: ŽIVOTNA SREDINA (OKOLIŠ) I RESURSI						
GRI STANDARD (NAZIV I GODINA)	SPECIFIČNA TEMA		INDIKATOR	VRIJEDNOST INDIKATORA	UNGC PRINCIP	SDG
GRI 301: MATERIJALI 2016	GRI 301-2 PROCENAT KORIŠTENIH MATERIJALA KOJI SU RECIKLIRANI	Udio recikliranih materijala koji su korišteni u proizvodnji u odnosu na ukupno korišten materijal u %	1. % recikliranih materijala koji su korišteni u proizvodnji u odnosu na ukupno korišten materijal xx 2. % recikliranih materijala koji su korišteni u proizvodnji u odnosu na ukupno korišten materijal xy 3. itd.	1. Šljaka 5 % 2. Pepeo 17, % 3. Reciklaža ambalažnog otpada (papirne vreće i folije za pokrivanje paleta) je 100 %.	7, 8	
GRI 302 ENERGIJA 2016	GRI 302-1 POTROŠNJA ENERGIJE UNTAR KOMPANIJE	Navesti kolika količina energije je potrošena unutar kompanije. Takođe navesti razlog zašto je to tako, zašto je veća ili manja potrošnja energije.	1. Količina potrošene energije u % u tri posljednje godine za svaku vrstu energenta 2. Objasniti kvalitativno zašto je došlo od promjena u potrošnji	1. Niža za 6 % u 2019. 2. Korištenjem novih mašina koje su efikasnije	7, 8	
GRI 307: OKOLIŠNO POVINOAVANJE	GRI 307-1 NEPOVINOVANJE ZAKONIMA I REGULATIVI KOJI SE ODNOSU NA ŽIVOTNU SREDINU	Navesti ukoliko se kompanija suočila s plaćanjem novčanih kazni i/ili s postupcima pred sudom, arbitražom i sl. tijelima za nepridržavanje legislative i regulative koji se odnose na životnu sredinu	1. Kompanija je platila kaznu za nepovinovavanje zakonima i regulativi 2. Iznos kazne	1. Ne	8	

ANEKS GODIŠNJEM IZVJEŠTAJU O ODRŽIVOM RAZVOJU ZA 2019. GODINU

Napravljeno u okviru projekta “Podrška pripreme za implementaciju Ciljeva održivog razvoja (SDGs) i angažiranje privatnog sektora” kojeg finansira Švedska, a implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNDP u BiH).
Sadržaj je isključivo odgovornost autora.

